

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
BUNGE LA TANZANIA

KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA KATIBA NA SHERIA

**MAONI YA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA KATIBA
NA SHERIA KUHUSU MUSWADA WA SHERIA YA
USIMAMIZI WA MAAFA, NA. 1 WA MWAKA 2022**

(Kanuni ya 99 (5) ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Juni, 2020)

Septemba, 2022

YALIYOMO

SEHEMU YA KWANZA.....	1
1.0 UTANGULIZI.....	1
1.1 Maelezo ya Jumla.....	1
1.2 Namna Kamati Ilivyotekeleza Jukumu la Uchambuzi wa Muswada	1
SEHEMU YA PILI.....	3
2.0 UCHAMBUZI WA MUSWADA.....	3
2.1 Maelezo ya Awali.....	3
2.2 Upembuzi wa Maudhui.....	3
2.3 Uchambuzi Kuhusu Ibara za Muswada.....	6
2.3.1 Sehemu ya Kwanza ya Muswada	6
2.3.2 Sehemu ya Pili ya Muswada.....	8
2.3.3 Sehemu ya Tatu ya Muswada.....	10
2.3.4 Sehemu ya Nne ya Muswada.....	11
2.3.5 Sehemu ya Tano ya Muswada.....	12
SEHEMU YA TATU	13
3.0 Maoni na Mapendekezo ya Kamati	13
3.1 Maoni ya Jumla	13
3.2 Maoni na Mapendekezo Mahsus.....	13
SEHEMU YA NNE	15
4.0 HITIMISHO	15
4.1 Shukrani	15
4.2 Msimamo wa Kamati Kuhusu Hoja.....	17

SEHEMU YA KWANZA

1.0 UTANGULIZI

1.1 Maelezo ya Jumla

Mheshimiwa Spika, kwa mujibu wa **Kanuni ya 99 (5)** ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Juni, 2020, naomba kuwasilisha Maoni ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Katiba na Sheria Kuhusu Muswada wa Sheria ya Usimamizi wa Maafa, Na. 1 wa Mwaka 2022.

Mheshimiwa Spika, Muswada huu ulisomwa Bungeni kwa Mara ya Kwanza katika **Kikao cha Kumi na Tatu** katika **Mkutano wa Sita** wa Bunge, siku ya Alhamis tarehe **17 Februari, 2022** kwa mujibu wa masharti ya **Kanuni ya 93 (2)** ya Kanuni za Kudumu za Bunge. Baada ya hatua hiyo, na kwa kuzingatia masharti ya **Kanuni ya 97 (1)** ikisomwa pamoja na **Kanuni 136 (14)** ya Kanuni za Kudumu za Bunge, ulitumia mamlaka yako kuuleta Muswada huu kwenye Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Katiba na Sheria, ili Kamati iujadili na kuufanya uchambuzi.

1.2 Namna Kamati Ilivyotekeleza Jukumu la Uchambuzi wa Muswada

Mheshimiwa Spika, uchambuzi wa Miswada ya Sheria ni sehemu muhimu ya utekelezaji wa majukumu ya Kamati kwa mujibu wa **Kifungu cha 7(1) (b)** cha **Nyongeza ya Nane** ya Kanuni za Kudumu za Bunge. Katika kutekeleza jukumu hilo, kama ilivyo desturi, Kamati ilianza uchambuzi wake kwa kupokea na kujadili Maelezo ya Serikali kuhusu maudhui ya Muswada, ambayo yaliwasilishwa na Waziri wa Nchi, Ofisi ya Waziri Mkuu (Sera, Bunge

na Uratibu), Mhe. Boniface George Simbachawene (Mb) siku ya Jumanne tarehe 30 Agosti, 2022.

Mheshimiwa Spika, baada ya hatua hiyo, kwa mujibu wa **Kanuni ya 97 (2)** ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Kamati ilipokea na kujadili maoni ya wadau walioalikwa katika Mkutano wa Kupokea Maoni ya Wadau (*Public Hearing*) uliofanyika tarehe 31 Agosti, 2022 na tarehe 1 Septemba, 2022. Aidha, Kamati ilipokea na kujadili maoni ya wadau yaliyowasilishwa kwa njia ya mtandao. Kwa kumbukumbu za Bunge lako tukufu, naomba niwatambue wadau waliowasilisha maoni yao mbele ya Kamati na kwa njia ya mtandao kama ifuatavyo: -

- 1) Chama cha Msalaba Mwekundu Tanzania (*Tanzania Red Cross Society*)
- 2) Benki ya Dunia (*The World Bank*)
- 3) Chama cha Wanasheria Tanganyika (TLS)
- 4) *Dar es Salaam Multiagency Emergency Response Team (DarMAERT)*
- 5) Watu binafsi kutoka maeneo mbalimbali nchini

Mheshimiwa Spika, nawashukuru kwa dhati kabisa, wadau wote waliowasilisha maoni yao, ambayo kwa kiasi kikubwa yameongeza mawanda ya Uchambuzi wa Kamati kuhusu maudhui ya Muswada huu.

SEHEMU YA PILI

2.0 UCHAMBUZI WA MUSWADA

2.1 Maelezo ya Awali

Mheshimiwa Spika, Muswada wa Sheria ya Usimamizi wa Maafa wa Mwaka 2022 ulifanyiwa uchambuzi na Kamati kwa kuhakiki na kufanya upembuzi wa maudhui, masharti, mpangilio, na dhamira kwa ujumla. Katika uchambuzi huo, Kamati ilijielelekeza katika mambo muhimu ya jumla pamoja na masharti mahsus yanayopatikana katika Ibara mbalimbali za Muswada. Aidha, Kamati ilifanya rejea katika nyaraka mbalimbali pamoja na uzoefu katika nchi nyingine katika suala la usimamizi wa maafa ili kufanya uchanganuzi linganifu (*comparative analysis*) kwa lengo la kuboresha masharti yanayopendekezwa na Muswada

2.2 Upembuzi wa Maudhui

Mheshimiwa Spika, Sera ya Taifa ya Menejimenti ya Maafa ya Mwaka 2004, imekuwa ndio nyenzo kuu ya kimkakati katika suala la usimamizi wa maafa kwa kuwa inaweka mkazo wa umuhimu wa usalama wa maisha ya watu na mali zao. Sera hiyo imebainisha mambo muhimu mbalimbali katika mkakati wa kusimamia maafa ambayo kwa ujumla wake yamejikita katika vipengele vikuu vinne (4) vya usimamizi/menejimenti ya maafa ambavyo ni: -

- a) Kuzuia
- b) Kujiandaa
- c) Kukabili
- d) Kurejesha hali

Mheshimiwa Spika, kwa muktadha huo, Muswada wa Sheria ya Usimamizi wa Maafa wa Mwaka, 2022 unakusudia kuanzisha **Mfumo wa Usimamizi na Uratibu wa Maafa** kwa lengo la kujiandaa kukabili majanga, kuchukua hatua za kupunguza madhara ya majanga, pamoja na kurejesha jamii katika hali ya awali au bora zaidi baada ya maafa.

Mheshimiwa Spika, Muswada pia unakusudia kuifuta **Sheria ya Usimamizi wa Maafa, Sura ya 242** iliyokuwa inatumika tangu Mwaka 2015. Katika uchambuzi wake, Kamati ilibaini kwamba Sheria inayofutwa ina mapungufu yanayosababisha utekelezaji wake kuwa na changamoto mbalimbali zikiwemo zifuatazo: -

- a) Sheria inayofutwa kukinzana na **Sheria ya Baraza la usalama la Taifa, Sura ya 61** kwa sababu sheria zote mbili kwa pamoja kuwa na masharti ambayo yanaweka jukumu la usimamizi wa maafa kwa Kamati mbili tofauti bila kuainisha mipaka ya majukumu. Kamati hizo ni **Kamati ya Ulinzi na Usalama** (KUU) ya Mkoa na Wilaya kwa mujibu wa **Sura ya 61** kwa upande mmoja, na **Kamati ya Usimamizi wa Maafa** ya Mkoa na Wilaya kwa mujibu wa **Sura ya 242** ambayo inafutwa na Muswada huu.
- b) Sheria inayofutwa ilianzisha **Wakala wa Usimamizi wa Maafa** ambao ulipewa mamlaka ya kuwa chombo kikuu cha usimamizi na uratibu wa maafa. Hata hivyo, tangu kutungwa kwa sheria hiyo, Wakala haukuwahi kuundwa. Aidha, Kamati imebaini kwamba, pamoja na Wakala huo kuwepo Kisheria, muundo wa sasa umeweka usimamizi wa maafa katika Idara ya Menejimenti ya Maafa katika Ofisi ya Waziri Mkuu.

Mheshimiwa Spika, kwa upande mwingine, Sheria inayopendekezwa inaanisi **Ilani ya Chama cha Mapinduzi kwa Ajili ya Uchaguzi Mkuu wa Mwaka 2020** ambayo, pamoja na mambo mengine, iliweka ahadi kwamba itahakikisha Serikali inasimamia vyombo vinavyoshughulika na maafa kuwa na mpango wa utayari wa kuzuia, kijiandaa, kukabili na kurejesha hali haraka pindi maafa yanapotokea kwa kuchukua hatua mbalimbali zikiwemo zifuatazo: -

- a) Kujenga na kuimarisha uwezo wa kitaifa wa uokozi katika maafa makubwa
- b) Kuzijengea uwezo wizara, taasisi na Mamlaka za Serikali za Mitaa
- c) Kuweka mikakati ya kushirikiana na sekta nyingine katika kuzuia na kukabiliana na maafa katika ngazi zote hususan ngazi za chini
- d) Kuainisha maeneo hatarishi na kuweka mfumo wa tihadhari ya mapema

Mheshimiwa Spika, Sheria inayopendekezwa pia ina lengo la kuendana na mabadiliko ya mifumo ya kikanda na kimataifa katika kushugulikia hatari za majanga yanayovuka mipaka ya nchi, ikiwemo **Mkakati wa Sendai wa Malengo ya Kupunguza Athari za Maafa 2015 – 2030** ulioandaliwa na Umoja wa Mataifa kwa kushirikiana na nchi wanachama, na kuridhiwa tarehe 18 machi, 2015 nchini Japan.

Mheshimiwa Spika, hivyo basi, Sheria inayopendekezwa, sasa inaanizisha **Mfumo wa Kitaasisi wa Usimamizi wa Maafa** katika sekta mtambuka na ngazi mbalimbali za Uongozi wa Nchi. Mfumo unaopendekezwa umezingatia muundo wa kitaasisi uliopo katika

Serikali katika usimamizi wa maafa, na hivyo basi, mfumo huo utajumuisha mambo muhimu yafuatayo: -

- a) kuanzisha Kamati Elekezi ya Kitaifa ya Usimamizi wa Maafa, inayoundwa na Mawaziri wenyewe dhamana na sekta mbalimbali itakayoongozwa na Waziri Mkuu;
- b) kuzitambua Kamati za Ulinzi na Usalama za Mkoa na Wilaya kuwa Kamati Elekezi za Usimamizi wa Maafa katika ngazi hizo pamoja na Wabunge wengine ambao wameinishwa katika Muswada;
- c) kuanzisha Kamati za Wataalam za Usimamizi wa Maafa katika ngazi mbalimbali za uongozi wa nchi kuanzia ngazi ya Taifa hadi ngazi ya Kijiji au Mtaa;
- d) kuanzisha Jukwaa la Taifa la Wadau wa Usimamizi wa Maafa; na
- e) kuanzisha Mfuko wa Taifa wa Usimamizi wa Maafa

2.3 **Uchambuzi Kuhusu Ibara za Muswada**

2.3.1 **Sehemu ya Kwanza ya Muswada**

Mheshimiwa Spika, Sehemu ya Kwanza ya Muswada inaweka Masharti ya Utangulizi na inajumuisha Jina la Sheria, Tarehe ya Kuanza Kutumika, Mipaka ya Matumizi, pamoja na kutoa Tafsiri ya Maneno mbalimbali yaliyotumika katika Muswada.

Mheshimiwa Spika, Ibara ya 1 ya Muswada inalitaja jina la Sheria inayopendekezwa kuwa ni **Sheria ya Usimamizi wa Maafa ya Mwaka 2022**. Jina hili fupi la Muswada linatolewa ufanuzi wa ziada na Jina Refu kwamba Sheria

inayopendekezwa ni `...*Sheria ya kuweka mfumo wa usimamizi na uratibu (chombo au mamlaka) wa maafa kwa ajili (malengo ya hicho chombo) ya hatua za kuzuia na kupunguza madhara ya majanga, kujianadaa kukabili na kurejesha hali pindi maafa yanapotokea pamoja na kuanzisha na kusimamia Mfuko wa Usimamizi wa Maafa na mambo yanayohusiana nayo.*'¹ Msisitizo ni wetu.

Mheshimiwa Spika, kwa kuzingatia maelezo yanayopatikana katika Jina Refu, Kamati ilifanya tathmini ili kuona uwezekano wa Jina Fupi la Muswada kuakisi na kujumuisha maudhui muhimu na mahsusini yanayopatikana katika Jina Refu la Muswada ambayo ni suala la kuzuia majanga, na hatua za kukabili maafa.

Mheshimiwa Spika, Kamati ilidadisi na kulinganisha tafsiri za Usimamizi wa Maafa kwa kutumia kamusi na kubaini kwamba, kwa lugha ya Kiingereza maneno hayo yanatafsirika kama '*Disaster Management*' ambayo pia imetumika katika Sheria za nchi nyingine kadhaa zenyeye sheria zinazofanana na ya kwetu. Hata hivyo, kwa mujibu wa **Kamusi ya Kiingereza – Kiswahili**, Toleo la Tatu, neno '*management*'kwa Kiswahili ni 'menejimenti'. Aidha, Sera ya Maafa ya 2004, inatumia neno 'menejimenti' badala ya neno 'usimamizi'. Hii ni kwa sababu, neno 'usimamizi' kwa mujibu wa Kamusi Kuu ya Kiswahili, Toleo la 2 ni 'tendo la kusimamia au kuongoza watu ili watimize wajibu fulani kwa namna inavyotakiwa'.

---

¹ Muswada wa Sheria ya Usimamizi wa Maafa, 2022 Uk. 4

Mheshimiwa Spika, Kamati inatambua kwamba, tafsiri za kisheria zinatolewa na Sheria, na kwa muktadha huo, **Ibara ya 3** inatoa tafsiri ya maneno “Usimamizi wa Maafa” kuwa ni ‘...utekelezaji wa sera na mikakati ya kupunguza hatari za maafa ili kuzuia hatari mpya, kupunguza hatari zilizopo na kudhibiti hatari zilizobaki kwa lengo la kuimarisha ustahimilivu na kupunguza hasara za maafa.’

Kwa kuzingatia uchambuzi huo, Kamati ilishauri Serikali kwamba, Jina Fupi la Sheria inayopendekezwa kuwa **Sheria ya Kuzuia Majanga na Kukabiliana na Maafa, 2022.** Baada ya majadiliano ya kina, Kamati ilikubaliana na mapendekezo ya Serikali kwamba Jina Fupi la Sheria hii libaki kama Muswada unavyopendekeza.

2.3.2 Sehemu ya Pili ya Muswada

Mheshimiwa Spika, Sehemu hii inahu Uanzishwaji wa Mfumo wa Usimamizi na Uratibu wa Maafa Nchini, ambapo pamoja na mambo mengine inaanishiwa Kamati Elekezi ya Kitaifa ya Usimamizi wa Maafa inayoongozwa na Waziri Mkuu, pamoja na Kamati nyingine mbalimbali na kuainisha Muundo na Majukumu ya kamati hizo. Aidha, katika Sehemu hii, Muswada unaanzisha Kituo cha Operesheni na Mawasiliano ya Dharura ambacho kitakuwa na jukumu la kufuatilia mwenendo wa majanga, pamoja na kupokea na kuchambua taarifa za tahadhari kwa ajili ya usimamizi wa Maafa.

Mheshimiwa Spika, Ibara ya 6 inazungumzia Mamlaka ya Waziri; Ibara Ndogo ya 6 (c) inaweka masharti kwamba Waziri

atakuwa na mamlaka ya kuamuru matumizi ya rasilimali za mtu yeyote, idara au taasisi, wakati wa usimamizi wa maafa. Kwa tathmini ya Kamati, na kwa kuzingatia ulinzi wa haki za msingi za raia kumiliki na kuhifadhi mali kwa mujibu wa Ibara ya 24 (1) ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, 1977, mamlaka hii inaweza ikaleta changamoto katika utekelezaji wake.

Mheshimiwa Spika, baada ya majadiliano kuhusu Ibara hiyo ya Muswada, Serikali imeboresha masharti hayo kwa kuondoa sharti la Waziri kuamuru kutumia mali za watu na taasisi binafsi katika kukabiliana na maafa na badala yake Waziri atakuwa na mamlaka ya kuamuru matumizi ya mali za taasisi za umma pekee.

Mheshimiwa Spika, aidha napenda kulitaarifu Bunge lako kwamba, tathmini na uchambuzi wa Kamati uliofanywa katika Ibara ya 6, pia umefanywa katika Ibara ya 21 ya Muswada ambayo nayo inaweka masharti yanayoshabihiana kwa Mkuu wa Mkoa na Mkuu wa Wilaya mtawalia, kutumia rasilimali za mtu yeyote, idara au taasisi, wakati wa usimamizi wa maafa. Serikali imeboresha masharti hayo pia kwa kwa kuondoa sharti la Mkuu wa Mkoa na Mkuu wa Wilaya kuamuru kutumia mali za watu na taasisi binafsi katika kukabiliana na maafa na badala yake watakuwa na mamlaka ya kuamuru matumizi ya mali za taasisi za umma pekee.

Mheshimiwa Spika, Ibara ya 7 ya Muswada inaaniszisha Kamati Elekezi ya Kitaifa ya Usimamizi wa Maafa. Moja kati ya hoja kubwa zilizoibuliwa wakati wa uchambuzi ni idadi kubwa ya wajumbe wa Kamati hiyo, ambayo ilikuwa inajumuisha

Mawaziri wenye dhamana katika sekta karibu zote. Aidha, kwa kuzingatia kwamba suala la usimamizi wa maafa ni jambo ambalo linapaswa kufanyika kwa haraka, uchache au wingi wa wajumbe una uhusiano wa moja kwa moja na ufanisi wa kufanya maamuzi ya haraka. Kamati pia ilizingatia uzoefu unaopatikana katika nchi nyingine, ikiwemo India ambapo Kamati inayofanana na hii ina Wajumbe wasiozidi tisa (9). Baada ya majadiliano ya kina na Kamati, Serikali imeboresha ibara hii kwa kupunguza idadi ya wajumbe wanaounda Kamati Elekezi ya Kitaifa ya Usimamizi wa Maafa.

Mheshimiwa Spika, tathmini ya idadi ya Wajumbe iliyofanywa na Kamati katika **Ibara ya 7**, pia imefanyika katika **Ibara ya 9** inayoanzisha Kamati ya Wataalam ya Kitaifa, **Ibara ya 15** inayoanzisha Kamati ya Wataalam ya Mkoa ya Usimamizi wa Maafa, pamoja na **Ibara ya 19** inayoanzisha Kamati ya Wataalam ya Jiji, Manispaa, Mji na Wilaya ya Usimamizi wa Maafa kwa muktadha wa kupunguza idadi ya Wajumbe wa Kamati hizo. Serikali pia imefanya maboresho katika Ibara hizo kwa kuondoa wawakilishi na kutambua wajumbe kutokana na nafasi zao. Aidha, maboresho yamefanyika kwa kupunguza idadi ya wajumbe wa Kamati za Wataalam katika ngazi husika.

2.3.3 **Sehemu ya Tatu ya Muswada**

Mheshimiwa Spika, Sehemu ya Tatu inahusu Mkakati wa Taifa wa Usimamizi wa Maafa na Operesheni Wakati wa Maafa. Kimsingi, sehemu hii inaainisha wajibu kwa Serikali

kuandaa mipango, bajeti na mikakati inayolenga kuainisha hatari za majanga yanayoweza kutokea, na hatimaye kuzuia na kupunguza madhara ya majanga na kujandaa na kukabiliana na maafa.

Mheshimiwa Spika, katika **Ibara ya 31** ambayo inabainisha Wajibu wa Jumla, Kamati ilifanya tathmini na kubaini kwamba kuna ombwe la kukosekana masharti ya uwajibikaji kwa Sheria inayopendekezwa kutoweka adhabu. Pamoja na kwamba Sehemu ya Tano ya Muswada imeweka Masharti ya Jumla na kuweka makosa na adhabu, bado kuna umuhimu wa Sehemu hii inayobainisha wajibu pia kuwa na masharti ya adhabu. Baada ya majadiliano ya kina, Serikali imezingatia maoni ya Kamati kwamba itaongeza ibara mpya itakayoweka masharti ya adhabu za jumla kwa makosa yote yanayohusiana na ukiukwaji wa masharti ya Muswada.

2.3.4 **Sehemu ya Nne ya Muswada**

Mheshimiwa Spika, Sehemu ya hii inaanizisha Mfuko wa Taifa wa Usimamizi wa Maafa, kuainisha vyanzo vya fedha vya Mfuko huo, na kuweka masharti yanayohusu matumizi ya fedha za Mfuko ikiwemo kumtambua Katibu Mkuu wa Wizara yenye dhamana na maafa kuwa Afisa Masuuli. Moja kati ya mambo ya msingi ambayo kwa uchambuzi wa Kamati yanapaswa kuwekewa utaratibu mzuri wa kisheria, ni namna bora ambayo Mfuko huu utatumika ikiwa ni pamoja na kuhakikisha kwamba fedha za Mfuko zinalindwa ili zitumike

kwa matumizi ya Kuzuia Majanga na Kukabiliana na Maafa tu na si kwa matumizi mengine.

2.3.5 **Sehemu ya Tano ya Muswada**

Mheshimiwa Spika, Sehemu ya Tano inahusu Masharti ya Jumla, ikiwemo makosa na adhabu ambayo yanatokana na utekelezaji wa usimamizi wa maafa. Aidha, katika Sehemu hii ya Muswada, Waziri Mwenye Dhamana na maafa amepewa mamlaka ya kutengeneza Kanuni kuhusu suala lolote ambalo ni la lazima kwa madhumuni ya utekelezaji wa Sheria inayopendekezwa.

Mheshimiwa Spika, Ibara ya 36 inabainisha Makosa na Adhabu. Makosa yanayoainishwa ni pamoja na mtu kukataa kutoa ushirikiano kwa afisa anayetekeleza majukumu yake kwa mujibu wa sheria hii, au kwa makusudi kutoa taarifa za uongo au za kupotosha wakati akijibu maswali anayoulizwa na afisa kwa madhumuni ya kutekeleza majukumu yake chini ya Sheria hii. Moja ya adhabu inayopendekezwa ni faini isiyopungua shilingi milioni moja au kifungu kisichozidi mwaka mmoja au vyote. Kwa tathmini ya Kamati, adhabu ya faini isiyopungua shilingi milioni moja haina ukomo na inaweza kutumika vibaya. Baada ya majadiliano ya kina, Serikali imezingatia tathmini ya Kamati na hivyo kupunguza adhabu hiyo na pia kuweka ukomo.

SEHEMU YA TATU

3.0 Maoni na Mapendelekezo ya Kamati

3.1 Maoni ya Jumla

Mheshimiwa Spika, Kamati inaipongeza Serikali kwa kuandaa Muswada wa Sheria ya Usimamizi wa Maafa wa Mwaka 2022 kwa Lugha ya Kiswahili. Pamoja na kwamba nia ya Bunge inabaki kuona Sheria zetu zinatungwa katika lugha inayoeleweka, hatuwezi kukwepa ukweli kwamba, matumizi ya lugha ya Kiswahili pekee katika uandishi wa Sheria unaleta changamoto hasa katika matumizi ya maneno na tafsiri. Changamoto kama hizi zinapaswa kuwa kichocheo chenye lengo la kuongeza ufanisi wa matumizi ya Lugha ya Kiswahili katika Uandishi wa Sheria mbalimbali nchini ili lugha yetu iendelee kukua.

3.2 Maoni na Mapendelekezo Mahsusini

Elimu kwa Umma

Mheshimiwa Spika, Kamati inashauri Serikali kutoa elimu ya mara kwa mara kwa umma, kuhusu hatua za kuchukua panapotokea majanga ili kupunguza athari za maafa. Elimu hii itolewe katika shule za msingi na awali, maeneo yenye mikusanyiko mikubwa ya watu na yenye shughuli nyingi, pamoja na kwenye vyombo mbalimbali vya habari.

Maboresho ya Sera

Mheshimiwa Spika, kwa kuzingatia kwamba Sera ya Menejimenti ya Maafa ya Mwaka 2004 imekuwa ndio nyenzo kuu inayoweka dira

ya suala zima la usimamizi wa maafa, ni vyema Sera hiyo ikahuishwa ili iendane na wakati. Aidha, Sera hiyo iweke mkazo kuhusu suala la ushirikishwaji, na ushiriki wa sekta zote katika kukabiliana na maafa.

Mkakati wa Taifa wa Usimamizi wa Maafa

Mheshimiwa Spika, Kamati inaishauri Serikali kuandaa haraka Mkakati wa Taifa wa Usimamizi wa Maafa. Katika maandalizi ya Mkakati huo, kwa kadri itavyowezekana, Serikali ishirikishe makundi na wadau wote muhimu ili kuboresha mawanda ya utekelezaji wa Mkakati huo.

SEHEMU YA NNE

4.0 HITIMISHO

4.1 Shukrani

Mheshimiwa Spika, nawashukuru kwa dhati Wajumbe wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Katiba na Sheria, ambao katika kutekeleza majukumu yao kikatiba, walichambua, kujadili, na kutoa maoni mbalimbali kwa lengo la kuboresha maudhui ya Muswada huu. Kwa kutambua mchango wao, naomba majina yao yaingie katika Taarifa Rasmi za Bunge kama ifuatavyo: -

1.	Mhe. Najma Murtaza Giga, Mb.	Makamu
2.	Mhe. Abdullah Ali Mwinyi, Mb.	Mjumbe
3.	Mhe. Emmanuel Adamson Mwakasaka, Mb.	Mjumbe
4.	Mhe. Wanu Hafidh Ameir, Mb.	Mjumbe
5.	Mhe. Edward Olelekaita Kisau, Mb.	Mjumbe
6.	Mhe. Zainab Athman Katimba, Mb.	Mjumbe
7.	Mhe. Lemburis Saputu Mollel Noah, Mb.	Mjumbe
8.	Mhe. Asha Abdullah Juma, Mb.	Mjumbe
9.	Mhe. Omar Ali Omar, Mb.	Mjumbe
10.	Mhe. Suma Ikenda Fyandomo, Mb.	Mjumbe
11.	Mhe. Salum Mohammed Shaafi, Mb.	Mjumbe
12.	Mhe. Ahmed Juma Ngwali Dedi, Mb.	Mjumbe
13.	Mhe. Agnesta Lambert Kaiza, Mb.	Mjumbe
14.	Mhe. Yahaya Omary Massare, Mb.	Mjumbe
15.	Mhe. Jacqueline Ngonyani Msongozi, Mb.	Mjumbe
16.	Mhe. Hussein Nassor Amar, Mb.	Mjumbe
17.	Mhe. Khadija Shaaban Taya, Mb.	Mjumbe
18.	Mhe. Luhaga Joelson Mpina, Mb.	Mjumbe

Mheshimiwa Spika, kwa kuzingatia kwamba baadhi ya Wabunge ambao walikuwa Wajumbe wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Katiba na Sheria wakati wa Uchambuzi wa Muswada huu, sasa ni Wajumbe wa Kamati nyingine, sina budi kuwashukuru sana kwa mchango wao ambao ni sehemu ya Taarifa hii. Wajumbe hao ni: -

1. Mhe. Agnes Elias Hokororo, Mb.
2. Mhe. Joseph Anania Tadayo, Mb.
3. Mhe. Ng'wasi Damas Kamani, Mb.
4. Mhe. Elibariki Emmanuel Kingu, Mb.

Aidha nichukue fursa hii kuwakaribisha Wabunge walioteuliwa hivi karibuni kuwa Wajumbe wapya wa Kamati hii ambao ni: -

1. Mhe. Rashid Abdallah Shangazi, Mb.
2. Mhe. Jonas Van Zeeland, Mb.
3. Mhe. Rashid Abdalla Rashid, Mb.
4. Mhe. Boniphace Nyangindu Butondo, Mb.
5. Mhe. Mohamed Lujuo Monni, Mb.

Mheshimiwa Spika, namshukuru Waziri wa Nchi, Ofisi ya Waziri Mkuu (Sera, Bunge na Uratibu), Mhe. George Boniface Simbachawene (Mb.) akisaidiwa na Naibu Waziri wa Nchi katika Ofisi hiyo, Mhe. Ummy Hamisi Nderiananga (Mb.), kwa ushirikiano ambao wameipatia Kamati wakati wa uchambuzi wa Muswada. Aidha, nawashukuru Watendaji wote chini ya Ofisi hiyo, wakiongozwa na Katibu Mkuu, Dkt. John Anthony Jingu, Naibu Katibu Mkuu, Ndg. Kaspar Kaspar Mmuya kwa ushirikiano wao katika kipindi chote cha utekelezaji wa majukumu ya kikanuni ya Kamati.

Mheshimiwa Spika, kipekee niwashukuru Watumishi wa Ofisi ya Bunge chini ya uongozi wa Katibu wa Bunge, Ndg. Nenelwa J.

Mwihambi, *ndc*, kwa uratibu wa shughuli za Kamati hadi kukamilika kwa taarifa hii. Namshukuru Mkurugenzi wa Kamati za Bunge, Ndg. Athuman Hussein, *ndc*, akisaidiwa na Mkurugenzi Msaidizi, Ndg. Gerald Magili, kwa kusimamia utendaji wa Kamati mbalimbali za Bunge.

Mheshimiwa Spika, mwisho lakini sio kwa umuhimu, nawashukuru Watumishi wa Bunge ambao wanaunda Sekretarieti ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Katiba na Sheria iliyohusika na uratibu wa vikao vya Kamati na kutoa ushauri wa kitaalam wakati wa Uchambuzi wa Muswada hadi kukamilika kwa taarifa hii. Watumishi hao ni Ndg. Elihaika Mtui, Ndg. Yona Kirumbi, Ndg. Evelyne Shibandiko, Ndg. Rebecca Balisidya, na Ndg. Daniel Zephaniah wakisaidiwa na Ndg. Theresia Jacob.

4.2 Msimamo wa Kamati Kuhusu Hoja

Mheshimiwa Spika, baada ya kusema hayo, Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Katiba na Sheria, inalishauri Bunge kuujadili, kuukubali na kuupitisha **Muswada wa Sheria ya Usimamizi wa Maafa Na**.

1 wa Mwaka 2022 pamoja na Marekebisho yake kama ulivyowasilishwa na Mto Hoja.

Mheshimiwa Spika, naomba kuwasilisha na ninaunga mkono hoja.

Dkt. Joseph Kizito Mhagama, Mb.

MWENYEKITI

Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Katiba na Sheria

13 Septemba, 2022